Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.05.2009, sp. zn. 5 Tdo 1469/2008, ECLI:CZ:NS:2009:5.TDO.1469.2008.1

Číslo: 44/2010

Právní věta: Účinky spočívající v přerušení promlčecí doby podle § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák.*) má i takové sdělení obvinění (resp. usnesení o zahájení trestního stíhání) učiněné ve smyslu § 160 odst. 1 tr. ř., které bylo zatíženo určitými vadami, pro něž bylo později nahrazeno novým sdělením obvinění pro týž skutek. Nesmí však jít o vady, které by vedly k nicotnosti nebo zmatečnosti původního sdělení obvinění. *) Poznámka redakce: Nyní podle § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.05.2009

Spisová značka: 5 Tdo 1469/2008

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Promlčení trestního stíhání

Předpisy: § 160 odst. 1 tr. ř.
§ 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku
§ 67 odst. 3 písm. a) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných Ing. P. B a Ing. K. M. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. 4 To 26/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 40 T 5/2007.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2007, sp. zn. 40 T 5/2007, byli obvinění Ing. P. B. a Ing. K. M. uznáni vinnými trestným činem zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák., za který byl každému z nich uložen peněžitý trest ve výši 200 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání 8 měsíců. Dalším výrokem pak soud prvního stupně podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil oba obviněné obžaloby pro skutky kvalifikované jako dílčí útoky pokračujícího trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák.

Proti citovanému rozsudku podali odvolání oba obvinění a poškozená obchodní společnost G., v. o. s., v likvidaci. Na podkladě těchto odvolání Vrchní soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 19. 6. 2008,

sp. zn. 4 To 26/2008, jímž podle § 258 odst. 1 písm. b), e), f) tr. ř. zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně v odsuzující části a podle § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněné Ing. P. B. a Ing. K. M. uznal vinnými trestným činem zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák., za který odsoudil každého z obviněných podle § 128 odst. 2 a § 53 odst. 1, 3 tr. zák. k peněžitému trestu ve výměře 200 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání 2 měsíců. Odvolací soud pak podle § 229 odst. 1, 3 tr. ř. odkázal poškozenou obchodní společnost G., v. o. s., v likvidaci, s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Tento rozsudek Vrchního soudu v Praze napadli obvinění Ing. P. B. a Ing. K. M. dovoláními podanými prostřednictvím společného obhájce a uplatnili v nich dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. Podle názoru obviněných byly zmíněné rozsudky soudu prvního stupně i odvolacího soudu vydány bez ohledu na promlčení trestního stíhání. Obvinění vyslovili přesvědčení, že již před vyhlášením rozsudku městského soudu zanikla trestnost činu, pro který byli odsouzeni, uplynutím promlčecí doby podle § 67 odst. 1 písm. c) tr. zák. Proto oba obvinění označili své trestní stíhání za nepřípustné ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř., takže mělo být zastaveno. Pro toto své tvrzení obvinění neuvedli žádné podrobnější argumenty, avizovali však doplnění svých dovolání, což neučinili. Rovněž Nejvyššímu soudu nenavrhli, jak by měl rozhodnout o jejich dovoláních.

Nejvyšší státní zástupkyně se vyjádřila k dovoláním obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. prostřednictvím státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jeho názoru je dovolací námitka obviněných právně relevantní a také opodstatněná, protože v důsledku nedostatečného vyjádření podstatných náležitostí ve sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998 nemělo trestní stíhání obviněných konané na podkladě tohoto vadného sdělení obvinění zákonný důvod, stejně tak úkony po něm následující, tudíž nemohl nastat účinek přerušení běhu promlčecí doby. Jak dále státní zástupce zdůraznil, pětiletá promlčecí doba uplynula dne 29. 12. 2002, proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, a aby odvolacímu soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud dospěl mimo jiné k následujícím závěrům.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. lze uplatnit v případech, když nastal některý z obligatorních důvodů, pro něž nelze zahájit trestní stíhání, a bylo-li již zahájeno, je třeba je zastavit. Takovým důvodem je podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. i nepřípustnost trestního stíhání způsobená jeho promlčením.

Obvinění uplatnili námitku promlčení trestního stíhání již ve svých odvoláních. Vrchní soud v Praze v napadeném rozhodnutí podrobně vysvětlil, jaké úvahy jej vedly k závěru o správnosti pokračování v trestním řízení, neboť v důsledku přerušení běhu promlčecí doby nenastalo promlčení trestního stíhání obou obviněných. K tomuto odůvodnění odvolacího soudu nemá Nejvyšší soud v podstatě žádné výhrady a zcela se s ním ztotožnil.

Odvolací soud poměrně podrobně popsal i časový sled jednotlivých úkonů a rozhodnutí vydaných v posuzované trestní věci, které měly zásadní význam pro hodnocení námitek obviněných týkajících se promlčení jejich trestního stíhání. Není zde spornou otázka určení počátku běhu promlčení doby, byť trestní zákon výslovně nestanoví okamžik, od kterého začíná běžet promlčecí doba. Soudní praxe i právní nauka se však shodují v tom, že počátek běhu promlčecí doby je určen okamžikem dokonání trestného činu, u trestných činů pokračujících, trvajících a hromadných pak okamžikem ukončení trestné činnosti. Pokud je však znakem skutkové podstaty trestného činu účinek, resp. těžší účinek, určí se počátek promlčecí doby až od vzniku takového účinku.

V trestní věci obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. bylo zahájeno jejich trestní stíhání sdělením obvinění

ze dne 30. 11. 1998 učiněným podle § 160 odst. 1 tr. ř. ve znění účinném do novely trestního řádu provedené zákonem č. 265/2001 Sb., která nahradila tento způsob tzv. neformálního zahájení trestního stíhání povinností rozhodnout usnesením, proti němuž je přípustná stížnost. Trestní stíhání zde bylo zahájeno pro skutek spočívající v podstatě v tom, že obvinění jako jednatelé, resp. společníci obchodní společnosti G., v. o. s., jako prodávajícího uzavřeli jejím jménem s obchodní společností G., s. r. o., jako kupujícím, za kterou rovněž oba obvinění ve stejném postavení jednali, kupní smlouvu týkající se nemovitostí specifikovaných v popisu skutku, přičemž dohodnutá kupní cena byla výrazně podhodnocena, čímž opatřili obchodní společnosti G., s. r. o., prospěch velkého rozsahu. Pro tento skutek kvalifikovaný jako trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák. spáchaný ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák. byla dne 25. 5. 2000 podána obžaloba na oba obviněné. V prvním rozhodnutí soudu o vrácení věci státnímu zástupci k došetření se kromě jiného požadovalo doplnění dokazování v tom směru, zda se oba obvinění nedopustili v rámci podnikání ve jmenovaných obchodních společnostech ještě dalšího protiprávního jednání, což se nakonec potvrdilo, a dne 5. 4. 2004 bylo vydáno usnesení podle § 160 odst. 1, 5 tr. ř., kterým došlo k rozšíření trestního stíhání obou obviněných o další skutky kvalifikované podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák. a pro skutek kvalifikovaný podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. Pro celý souhrn trestné činnosti obviněných pak byla na ně dne 13. 7. 2005 podána obžaloba u Městského soudu v Praze. Následně dne 13. 10. 2005 rozhodl Městský soud v Praze podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. o vrácení věci státnímu zástupci k došetření a jeho rozhodnutí potvrdil i Vrchní soud v Praze. Důvodem byly především vady v popisu skutků, jimiž bylo zatíženo rozhodnutí policejního orgánu o rozšíření trestního stíhání obviněných ze dne 5. 4. 2004 a které nebyly dostatečně napraveny ani v podané obžalobě či v odůvodnění obou rozhodnutí. Podle názoru soudů jednotlivé smlouvy, které obvinění uzavírali jménem uvedených obchodních společností, v nichž současně působili, a které byly úkorné ve vztahu k jedné z nich a naopak přinesly prospěch druhé z těchto společností, nebyly v popisu skutku dostatečným způsobem specifikovány. Pokud jde o první skutek, pro který bylo oběma obviněným sděleno obvinění již dne 30. 11. 1998 a jehož podstata spočívala v prodeji a koupi nemovitostí, soudy v jeho popisu postrádaly pouze vyjádření shodného předmětu činnosti obou obchodních společností. V novém usnesení o zahájení trestního stíhání obviněných ze dne 17. 1. 2007 policejní orgán popsal podrobněji jednotlivé smluvní akty uzavírané obviněnými na úkor obchodní společnosti G., v. o. s., a popis skutku, ohledně něhož bylo původně obviněným sděleno obvinění již dne 30. 11. 1998, převzal v totožném znění, přičemž shodnost předmětu činnosti obou obchodních společností zde opět nebyla výslovně vyjádřena a nestalo se tak ani v následně podané obžalobě. Na jejím podkladě pak již soud prvního stupně konal hlavní líčení a teprve ve svém odsuzujícím rozsudku doplnil v příslušné části výroku o vině údaje týkající se shodného předmětu činnosti obou jmenovaných obchodních společností. Již tato skutečnost v podstatě znamená, že Městský soud v Praze nepřikládal chybějícímu označení shodného předmětu činnosti v popisu skutku, který se týkal shora zmíněného převodu nemovitostí, žádný zásadní význam, neboť vyjádření skutkových okolností ve sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998 bylo beze změny přejato i do nového usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 17. 1 2007.

V dané věci tedy není pochyb, že obvinění Ing. P. B. a Ing. K. M. se měli dopustit trestné činnosti v průběhu roku 1997, a to uzavřením celkem 16 smluv, přičemž poslední z nich je ze dne 29. 12. 1997. V průběhu trestního řízení byla původní právní kvalifikace skutku zmírněna a obvinění tak byli odsouzeni pro trestný čin zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák. K dokončení tohoto pokračujícího trestného činu došlo tudíž v uvedený den v měsíci prosinci roku 1997. Trestní stíhání obviněných pro jeden skutek, resp. z pohledu hmotného práva pro jeden z útoků pokračujícího trestného činu (§ 89 odst. 3 tr. zák.), bylo zahájeno ve dnech 20. a 29. 12. 1998, kdy byl obviněným doručen záznam o sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998. U trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák. činí horní hranice sazby trestu odnětí svobody 3 roky (s poukazem na ustanovení § 128 odst. 1 tr. zák.). Podle § 67 odst. 1 písm. c) tr. zák. zaniká trestnost takového činu uplynutím promlčecí doby v trvání 5 let.

Nejvyšší soud považuje za zásadní okolnost pro vyřešení otázky přípustnosti trestního stíhání obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. okolnost, zda uvedené sdělení obvinění, jehož účinky nastaly v měsíci prosinci roku 1998, tedy prakticky 1 rok po dokončení pokračujícího trestného činu, případně úkony policejního orgánu, státního zástupce a soudů následující po tomto sdělení obvinění, způsobily přerušení běhu promlčecí doby ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák.

Již Vrchní soud v Praze správně vyjádřil názor, že u pokračujících trestných činů nastávají účinky přerušení běhu promlčecí doby sdělením obvinění (podle nyní platné právní úpravy rozhodnutím o zahájení trestního stíhání) byť jen pro některý z jednotlivých dílčích útoků, jimiž je takový trestný čin spáchán. Tento závěr přijala i soudní praxe a Nejvyšší soud jej vyjádřil ve svém rozhodnutí publikovaném pod č. 10/2008 Sb. rozh. tr. Hlavní teze tohoto judikátu totiž vychází z hmotněprávní povahy institutu promlčení trestního stíhání. I právní nauka ve shodě s historickým vývojem zavádění tohoto institutu do moderního evropského práva (viz např. Sedláček, J. Promlčení dle trestního práva. Praha : Tiskem J. Otty – nákladem vlastním, 1892), je založena na tom, že k potrestání pachatele trestného činu by mělo dojít v době co nejkratší po jeho spáchání. Zákonem stanovená promlčecí doba tak v podstatě vymezuje čas, po jehož marném uplynutí dochází k zániku trestnosti činu, tj. zaniká trestní odpovědnost pachatele trestného činu. Hmotněprávní povaha tohoto institutu spočívá právě v zániku zájmu, popřípadě potřeby trestně postihovat pachatele trestného činu a plyne z principu generální a individuální prevence (blíže Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon. Komentář. I. díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2004, s. 587; nebo Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D. Základy trestní odpovědnosti. Podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha : Nakladatelství Orac, 2003, s. 422). Právě vůli postihnout čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně, projevuje příslušný orgán ve svém rozhodnutí o zahájení trestního stíhání podle § 160 tr. ř. (resp. do 31. 12. 2001 ve sdělení obvinění), jakož i dalšími úkony směřujícími k trestnímu stíhání určitého pachatele pro konkrétní skutek. Tyto úkony činí jak policejní orgán, tak státní zástupce či soud. Vrchní soud v Praze označil správně za takové úkony všechny procesní úkony, jež fakticky směřují k trestnímu stíhání konkrétního pachatele (obviněného).

Nejvyšší soud považuje zmíněné úvahy odvolacího soudu za zcela shodné s konstantní rozhodovací praxí Nejvyššího soudu vyjádřenou např. v rozhodnutí publikovaném pod č. 24/1972 Sb. rozh. tr. nebo v rozsudku ze dne 1. 2. 2006, sp. zn. 4 Tz 189/2005. K přerušení promlčení ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák. tedy mohou vést jen ty úkony orgánů činných v trestním řízení, které byly učiněny až po zahájení trestního stíhání a které skutečně směřují k trestnímu stíhání pachatele. Nejvyšší soud pak v citovaném rozsudku demonstrativně uvedl úkony přerušující běh promlčecí doby, jimiž je např. předvedení obviněného k výslechu, vydání příkazu k zatčení, usnesení o zastavení trestního stíhání, usnesení o postoupení věci, usnesení o odnětí a přikázání věci (k těmto úkonům viz též rozhodnutí pod č. 39/1984 Sb. rozh. tr.), usnesení o spojení věcí apod.

Pro posouzení otázky, zda mají některé úkony orgánů činných v trestním řízení za následek přerušení promlčení ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák., je tedy rozhodující, jestli představují skutečný projev vůle státu směřující k potrestání určitého pachatele za konkrétní skutek jím spáchaný, který naplňuje znaky příslušného trestného činu. Není přitom podmínkou, aby takové úkony byly bez jakékoli procesní vady, byť je to žádoucí.

Jiná situace by nastala v případě tzv. nicotnosti právního úkonu, s nímž by jinak mohl být spojen účinek přerušení promlčení. Nicotný úkon (v literatuře také uváděn pod pojmy jako nulitní či zdánlivý akt, paakt atd.) nemá žádné právní účinky a hledí se na něj, jako by neexistoval. Takový krajní důsledek či sankci za vadu právního úkonu považuje i právní teorie soukromého práva za výjimečné a jsou namístě jen tam, kde to zákon výslovně stanoví anebo pokud to vyplývá ze smyslu a účelu určitého zákonného ustanovení (viz např. Salač, J. K problematice rozporu právního úkonu se zákonem ve světle § 39 občanského zákoníku. Právní rozhledy, 1997, č. 10, s. 510). Rovněž praxe civilních soudů omezila úvahy o nicotnosti soudního rozhodnutí pouze na případy, když soud při

rozhodování zjevně vybočil z mezí své pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 22 Cdo 657/2003, uveřejněný pod č. C 1915 ve svazku 25 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu).

Ačkoli právní názor zastávaný v soukromém právu není z hlediska trestněprávní úpravy zavazující, vypovídá o skutečně výjimečných případech, kdy je možné nepřiznat právnímu úkonu žádný právně relevantní účinek, jak se v podstatě domáhali obvinění Ing. P. B. a Ing. K. M., pokud podle jejich názoru sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998 nezakládalo důvod pro přerušení jejich trestního stíhání.

Nejvyšší soud dále připomíná, že Městský soud v Praze ve svém druhém rozhodnutí o vrácení věci státnímu zástupci k došetření vytkl uvedenému úkonu (tj. sdělení obvinění) chybějící údaj o shodném předmětu činnosti obou dotčených obchodních společností v popisu skutku. Jinak byl tento skutek charakterizován všemi podstatnými okolnostmi, které vyjadřovaly zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák. a které jsou rozhodné pro zachování totožnosti skutku. Nakonec ani v obžalobě, jež se stala podkladem pro odsuzující rozhodnutí obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M., nebyla uvedena shodnost předmětu činnosti obchodních společností G., v. o. s., a G., s. r. o., a tento nedostatek napravil až soud prvního stupně v tzv. skutkové větě odsuzujícího rozsudku. Je tudíž zcela evidentní, že ani soud prvního stupně původně nepřikládal vytčenému nedostatku v popisu skutku ve sdělení obvinění takový význam, aby mohl vyvolat pochybnost o zákonnosti sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998 ohledně prvního z následně žalovaných útoků pokračujícího trestného činu, který se naprosto shodoval s jeho popisem v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 17. 1. 2007. Přitom stejný nebo podobný předmět činnosti podniků nebo organizací jako jeden ze zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2 tr. zák. je dán objektivními okolnostmi, které nejsou závislé na činnosti policejního orgánu rozhodujícího o zahájení trestního stíhání, či na stupni objasněnosti stíhaného protiprávního jednání. Jedná se o okolnost snadno ověřitelnou z veřejného zdroje – obchodního rejstříku, a pokud na počátku trestního stíhání tato objektivně existující skutečnost není zahrnuta do popisu skutku, z něhož je pachatel obviněn, nemůže takový nedostatek způsobit nezákonnost rozhodnutí o zahájení trestního stíhání (resp. sdělení obvinění), ale naopak podle jeho obsahu i formy jde o úkon, jehož následkem dochází k přerušení běhu promlčecí lhůty ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) tr. zák.

V posuzovaném případě navíc v průběhu trestního řízení státní zástupce ani nezrušil sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998 jako nesprávné či nezákonné podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř., protože pro takový postup nebyl důvod. Dokonce ani v případě, když je určité rozhodnutí nebo opatření zatíženo procesní vadou, nelze vyloučit jeho hmotněprávní účinky. Nejvyšší soud například v již citovaném rozhodnutí publikovaném pod č. 24/1972 Sb. rozh. tr. přiznal účinek přerušení promlčení i úkonu soudu v podobě usnesení samosoudce o zastavení trestního stíhání, přestože bylo zatíženo procesními vadami a později bylo vysloveno porušení zákona při jeho vydání a toto usnesení bylo zrušeno v řízení o stížnosti pro porušení zákona. Jako zásadní okolnost pro přiznání účinku spočívajícího v přerušení běhu promlčecí doby byla posouzena povaha tohoto rozhodnutí soudu, které Nejvyšší soud jednoznačně považoval za úkon směřující k trestnímu stíhání. Jinými slovy Nejvyšší soud přiznal uvedenou právní relevanci rozhodnutí, přestože jeho výsledek označil za nesprávný.

Tento výklad soudní praxe je ve shodě s právní teorií, která obecně rozlišuje vady, jimiž může být zatíženo rozhodování orgánů činných v trestním řízení, zásadně na vady skutkové, vady právní a vady procesního postupu, přičemž v konkrétním případě může jít o kombinaci více nebo všech uvedených vad. V každé skupině těchto vad především v rámci opravného řízení v trestních věcech je nutné rozlišit vady podstatné, které závažným způsobem porušují zákon a vedou zpravidla ke zrušení takového rozhodnutí. Může se však jednat rovněž o vady nepodstatné, které sice nejsou žádoucí a neměly se stát, ale nemají zásadní vliv na správnost rozhodnutí (viz Musil, J., Kratochvíl, V., Šámal,

P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 878; Císařová, D., Fenyk, J., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha : ASPI, 2008, s. 506).

Ani státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření k podaným dovoláním neuvedl konkrétní vadu takového významu, jež by vyloučila jakýkoli účinek původního opatření policejního orgánu o sdělení obvinění ze dne 30. 11. 1998. Vycházel totiž z názoru soudů obou stupňů vyjádřených ve druhém rozhodnutí o vrácení věci státnímu zástupci k došetření, resp. v rozhodnutí o stížnosti proti usnesení soudu prvního stupně, které označily předmětné sdělení obvinění za neúplné z hlediska znaků skutkové podstaty a individualizace skutku.

Z tohoto závěru pak státní zástupce dovodil své přesvědčení o tom, že trestní stíhání obviněných nemělo zákonný podklad a způsobilo tak porušení ústavně garantovaných práv obviněných.

V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná judikaturu Ústavního soudu, podle které – pokud jde o popis skutku – musí rozhodnutí o zahájení trestního stíhání vykazovat náležitosti požadované trestním řádem, tj. takový popis, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, dále konkretizaci osoby, vůči níž rozhodnutí směřuje, zákonné označení trestného činu, který je ve skutku spatřován, a z odůvodnění takového rozhodnutí musí vyplývat skutečnosti, jimiž je obvinění podloženo. Současně Ústavní soud zdůraznil, že v době rozhodování podle § 160 odst. 1 tr. ř. nelze po orgánech činných v trestním řízení požadovat zcela vyčerpávající vyjádření všech skutkových okolností, jež charakterizují předmětný trestný čin (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2006, sp. zn. II. ÚS 369/05, publikované pod č. 24 ve svazku 39 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Podle Ústavního soudu trestná činnost v tomto stadiu trestního řízení nemusí ani nemůže být prokázána a ve skutkové větě popsána natolik spolehlivě a ve stejné šíři, jako je tomu např. u podané obžaloby. Na trestní věc obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. nedopadají ani závěry učiněné v případě, o němž rozhodoval Ústavní soud nálezem ze dne 7. 2. 2002, sp. zn. III. ÚS 356/01 (publikovaným pod č. 12 ve svazku 25 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), který připomíná možnost soudu rozhodovat jen o skutku uvedeném v žalobním návrhu. V uvedeném případě totiž došlo k odsouzení obviněného pro pokračující trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., přičemž ohledně druhého útoku popsaného ve výroku o vině nebyla na obviněného podána obžaloba, dokonce pro něj ani nebylo zahájeno trestní stíhání (sděleno obvinění). Nebyl tak určen předmět řízení a Ústavní soud konstatoval porušení zásady řádného zákonného procesu vyjádřené v ustanoveních čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a § 2 odst. 1 tr. ř. včetně práva na výkon obhajovacích práv. Ústavní soud tedy při posuzování ústavnosti rozhodování v rámci přípravného řízení a dodržování práv jednotlivců garantovaných ústavními předpisy považuje zahájení trestního řízení za primární procesní předpoklad nezbytný k tomu, aby mohlo být v konkrétní věci vedeno trestní stíhání proti určité osobě. Formulace jednotlivých skutkových okolností naplňujících znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu v popisu skutku proto v této fázi trestního řízení nemusí zahrnovat naprosto všechny skutečnosti charakterizující trestný čin, nýbrž postačí základní okolnosti vymezující daný skutek tak, aby nemohl být zaměněn s jiným.

Nejvyšší soud tedy uzavírá, že v trestní věci obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. byl naplněn základní smysl a účel důvodů přerušení promlčení (§ 67 odst. 3 tr. zák.) sdělením obvinění podle § 160 odst. 1 tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2001. Policejní orgán (tedy orgán se zákonem určenou pravomocí) zcela jasně vyjádřil vážnou vůli státu vystavit oba obviněné trestnímu postihu pro skutek, jenž byl náležitým způsobem konkretizován tak, aby nebyl zaměnitelný s jiným skutkem. V důsledku tohoto úkonu bylo evidentně zahájeno trestní stíhání obou obviněných ještě před uplynutím promlčecí doby 5 let a jeho vada spočívající v nedostatečném vyjádření všech skutkových okolností, které naplňují zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 odst. 2, 4 tr. zák., nemohla vyloučit uvedené účinky včetně přerušení promlčecí doby.

Ostatně v posuzované trestní věci se nejednalo ani o situaci, že by snad bylo zahájeno trestní stíhání obviněných Ing. P. B. a Ing. K. M. pouze účelově s jediným záměrem, a to zabránit v promlčení trestního stíhání pouhým formálním úkonem, aniž by orgány činné v trestním řízení měly k dispozici potřebné podklady pro takový postup a bez toho, aby konaly jakékoli další úkony směřující k objasnění určitého skutku a ke stíhání konkrétního pachatele. Trestní stíhání obviněných bylo totiž zahájeno evidentně na podkladě výsledků řádně vedeného vyšetřování. Jak zjistil Nejvyšší soud, trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestné činnosti podal Ing. P. P. koncem ledna roku 1998. K objasnění věci byly poté až do 30. 11. 2008 řádně činěny úkony, jakými bylo např. přibrání znalce z příslušného oboru za účelem zjištění hodnoty nemovitostí, výslech obviněných a byly shromažďovány také listinné důkazy. Trestní řízení se tak řádně vyvíjelo a teprve na základě náležitého prověření skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu policejní orgán přistoupil ke sdělení obvinění oběma obviněným. Proto je namístě pohlížet na toto sdělení obvinění jako na relevantní akt z hlediska trestního práva hmotného, byť byl posléze označen za vadný.

Obvinění Ing. P. B. a Ing. K. M. ve svém dovolání v podstatě neuvedli žádné argumenty, které by mohly zvrátit jinak správné a logické úvahy odvolacího soudu při právním posuzování otázky promlčení trestního stíhání obviněných a jeho přerušení sdělením obvinění. Nejvyšší soud proto odmítl dovolání obviněných podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněná.